Odgajatelji koji krše obećanja

Nužnost čuvanja i pridržavanja dogovorenog je poput sjemena koje je Uzvišeni Gospodar posijao u djetetovom srcu. Ispravne odgojne metode roditelja su poput navodnjavanja i uzgajanja tog sjemena. Ukoliko dijete ne budu obmanjivali i varali, već obećanja koja su mu dali budu ispunjavali, tada će sjeme iskonske prirode jačati u dječijem biću i u njegovom srcu će se ukorijeniti ova ljudska vrlina čuvanja date riječi, tako da mu kasnije ni u primisli neće biti da krši ugovoreno. Ondje, pak, gdje roditelji budu kršili vlastita obećanja i dijete budu obmanjivali, obećavali mu pa ga varali, ili gdje dijete bude svjedokom kako njegovi roditelji drugom daju obećanje pa ga potom krše, dijete će neminovno poprimiti istovjetne osobine, samo će se pretvoriti u neodgovornog lažljivca i neće mnogo mariti za svoja obećanja. Roditelji kršitelji dogovorenog tako će praktično svome djetetu održati lekciju kako je poželjno nešto kazati, a drugačije postupati, ili kako može nekome slagati, ljude prevariti, javno nešto obećati, a u praksi drugačije postupati. Razmislite samo o slučaju kada ne uspijevamo normalnim putem smiriti dijete! Koliko ga tada obmanjujemo, koliko mu samo lažnih obećanja dajemo, koliko mu prijetimo. Koliko samo majki, kada žele izaći iz kuće, obmanjuju svoje dijete koje plače iz

protivljenja majčinom odlasku, obećavajući mu da će mu kupiti igračke – a onda je dijete, nakon dugog i čežnjivog iščekivanja, ugleda kako dolazi kući praznih ruku. Koliko li tek majki svoju djecu, kada im žele dati gorki lijek, obmanjuju riječima da je lijek sladak! Toliko je ovakvih obećanja da bi se njima, nažalost, moglo popuniti mnogo dugih stranica. Mi djeci toliko lažemo da bi se moglo nabrojati na hiljade primjera.

Automobil je spreman, otac želi sa sela krenuti prema gradu. U trenutku kada želi krenuti, sinčić dotrčava do auta i insistira da i on krene sa njim. I pošto dijete nije nikada naučilo da je "ne" jedan konačan negativan i nepromjenljiv odgovor, ne odustaje od moljakanja, otac ne nalazi nikakva drugog načina da ga odgovori osim pribjegavanja obmani: "Srce moje drago, ne možeš tako u grad, idi promijeni odjeću pa onda dođi!" Dijete, na temelju prirodnog povjerenja koje ima u oca, odlazi i oblači novo odjelce, ali kada se vrati, vidi samo prašinu koja se u daljini izvija iza auta njegova oca. Dijete ostaje nemoćno i ukopano na mjestu. Samo mu ostaje da plačući uzvikuje: "Ti si lažov, lažove!" Ono ispravno zaključuje. Otac mu jeste lažov i velika je vjerovatnoća da će i ovo dijete, također, postati lažov.[1] U svim današnjim zapadnim i istočnim zemljama, kao što je to bilo i u minulim vremenima, postoji mnogo očeva i majki koji ne pridaju istinsku pažnju pravilnom odgoju svoje djece. Znajući ili ne znajući, oni ih truju nepoćudnim osobinama. Očevi i majke koji lažu, krše obećanja, varaju svoju djecu i koji ne drže do ugovora – svojim lošim postupcima daju lošu lekciju svojoj djeci te na taj način nanose veliku i nenadoknadivu štetu samoj djeci, porodici, pa i cijeloj društvenoj zajednici. Djetetov mozak je poput filmske kamere koja hvata sve vrste govora i postupaka oca i majke i ostalih iz okruženja, pa tako sve što dijete doživi, vidi i upamti predstavlja budući program njegovog individualnog života. Kršenje dogovorenog sa djetetom ne samo da je samo po sebi loša stvar, već ostavlja jako loše odgojne posljedice. Kršenje obećanja, ugovora i zavjeta od djeteta stvara prestupnika i nepouzdanu osobu i usmjerava ga na put laži i prevare. Upravo zato se u islamskim predajama ističe važnost ispunjavanja obećanja datih djeci. Poželjne i nepoželjne stvari koje dijete uči od oca, majke i učitelja od izuzetne su važnosti i vrijedne su pažnje. Ponekad dijete, vidjevši neki postupak, ispravan ili neispravan, ili čuvši nešto, ispravno ili neispravno, toliko padne pod uticaj toga i ono mu se ukorjenjuje u svijesti da ga ne zaboravlja do kraja života i tokom cijelog života mu donosi dobre i loše učinke te mu se ukazuje u različitim likovima, a ponekada mu potpuno mijenja životno usmjerenje i vuče ga u nekom određenom pravcu.

Uticaj učiteljevih riječi

Neki političari su u političkim borbama, u hladnim propagandnim ratovima, skloni tome da se s ciljem uništenja protivnika služe nečasnim sredstvima i da nevine ljude optužuju za nešto nedolično. Nažalost, ovakva nevaljala praksa bila je prisutna u prošlosti, a ima je i danas. Nje čak nije bio oslobođen ni islamski ummet, koji je nakon smrti Božijeg poslanika, s.a.v.a, manje ili više bio opterećen ovim nepriličnim postupcima. Muavija ibn Ebi Sufjan, da bi nekoliko dana zaposjeo prijestolje islamskog hilafeta i vladao nad ljudima, učinio je ovaj neoprostivi grijeh te se upustio u klevetanje Alija ibn Ebi Taliba, koji je predstavljao vrhunac vjere i ljudskosti. Muavija je, suprotno islamskim i ljudskim načelima, Imama Alija, a.s., optužio za napuštanje farzova i zastranjenje sa Pravog puta. Veliki dio imetka u vlasništvu bejtul-mala svih muslimana tih godina je trošio na izdajničku propagandu. Obavezao je sve odgovorne ljude u vojsci i državi da u svim svojim govorima, nakon proučene zahvale Allahu i salavata na Poslanika, o Imamu Aliju govore loše. Hatibi na minberima, predavači u medresama i većina ljudi u svim okupljalištima, morali su kao svoju dužnosti prihvatiti klevetanje Alija, a.s., i ova loša praksa bila je glavna aktivnost svih državnih službenika! Širom zemlje bilo je mnogo časnih ljudi, vjernika, koji su Alija, a.s., dobro poznavali i koji su bili upućeni u Muavijino spletkarenje protiv njega, ali su šutjeli iz straha za vlastiti život i nisu smjeli otkriti tajne svojih srca. Neki od njih, koji su u tim specifičnim vremenima i uvjetima imali hrabrosti te su potpuno jasno iskazali svoju ljubav i vjernost Imamu Aliju, bivali su ubijani na svirep način od strane Muavije i njegovih zločinaca. Ova izdajnička novotarija je toliko bila ušla u srca ljudi različitih društvenih slojeva da su ljudi dugi niz godina nakon Muavijine smrti nastavljali sa ovim pogrešnim vjerovanjem te su proklinjanje Imama Alija na skupovima smatrali svojom vjerskom dužnošću. Kada je Omer ibn Abdulaziz došao na mjesto halife i kada je preuzeo vlast u velikoj islamskoj državi, odlučno i neumoljivo podigao se u borbu za iskorjenjivanje ove velike historijske potvore. Prvo je uspio da za svoje mišljenje pridobije svoje ministre i visoke oficire, u šta je uložio mnogo truda. Napokon je svim vojnim i civilnim zapovjednicima širom zemlje izdao nalog da više niko nema pravo da hazreti Alija spominje po lošem, a da svako ko bi to činio treba biti kažnjen. Napokon je Omer ibn Abdulaziz uz mnogo truda i zalaganja, uspio ukloniti ovu ružnu mrlju sa lica islamske države i islamsko društvo osloboditi od ove izdajničke novotarije i zastranjenja. Upravo zbog ovog čina Omer ibn Abdulaziz je stekao veliku omiljenost u narodu i narod ga je u svim prilikama hvalio. Ova Sveta borba, koja je promijenila stanje cjelokupnog islamskog svijeta, kao i usmjerenje islamske politike, posljedica je odrješite odluke muslimanskog halife Omera ibn Abdulaziza, a sam on je izvor ove odluke povezao sa svojim

djetinjstvom i uticajem jedne kratke rečenice koju je čuo od svoga učitelja. A sada čujmo objašnjenje iz njegovih usta: Omer ibn Abdulaziz kaže: “U Medini sam sticao znanje kod Ubejdullaha ibn Abdullaha ibn Utbe ibn Mesuda. Njemu je došla obavijest da sam i ja, kao i ostali pripadnici Emevija, proklinjao hazreti Alija, a.s. I tako sam jednog dana ponovo došao kod njega. Zatekao sam ga kako klanja te sam sjeo dok on ne završi namaz. Nakon što je završio, okrenuo se prema meni i upitao: ‘Odakle znaš da se Bog rasrdio na borce Bedra i ashabe koji su dali prisegu Ridvan, nakon što je bio zadovoljan njima?’ Rekao sam: ‘Nisam ništa slično čuo.’ ‘I šta je to što su me izvijestili o tebi u pogledu hazreti Alija?’ Rekoh: ‘Od Uzvišenog Gospodara i od tebe molim oprost’, i ja sam od tog dana ostavio proklinjanje hazreti Alija.”[2] Pitanja i odgovori koje su učitelj i učenik razmijenili u Medini bili su kratki. Niko od ove dvojice nije mogao ni sanjati da će se iz ovih nekoliko kratkih rečenica izroditi velika revolucija u islamskoj državi. Ali, kratki učiteljev govor je toga dana u srcu dječaka ostavio toliko jak utisak da je, nakon što je kroz nekoliko godina dječak porastao i uvršten u red uglednika zajednice – kada je došao na položaj, sjeo na prijesto halife i zadobio vlast nad milionima muslimana – proizveo neočekivano velike promjene u cijeloj državi. Govor njegova učitelja bio je kao sjeme posijano u njegovo mlado srce. Novi uvjeti upravljanja i položaj halife pospješili su klijanje i rast ovog sjemena i na kraju plodnu žetvu – koja je značila oslobađanje miliona muslimana od opake bolesti proklinjanja hazreti Alija. Iz ove priče i drugih događaja može se zaključiti da ono što dolazi u misli djece čini budući program njihovog društvenog života. Dobre i loše uspomene koje dijete ponese iz djetinjstva nikada se ne brišu. Željeni i neželjeni učinci tih uspomena se od mladosti očituju u društvu. Ljudi reagiraju i djeluju upravo onako kako su u mladosti odgojeni. Nužno je da očevi i majke obrate pažnju na svoju osjetljivu odgovornost i da se uzdrže od nepriličnog govora i ponašanja pred djecom. Stoga je važno da od samog početka odgajaju poštenu djecu – djecu čistog srca, da valjano izvrše ovu svetu dužnost, te da se tako oduže i Bogu i Njegovim stvorenjima. Pored toga, jako je važno da predavači i odgajatelji dobro paze na sve svoje riječi i ponašanje u toku izvođenja nastave i izbjegnu svaku nedoličnost. Kao što je jedan ispravan govor plemenitog učitelja na Omera ibn Abdulaziza ostavio velik uticaj, te je on nakon nekoliko godina izvršio revoluciju u milionima ljudskih srca i spasio ih od zastranjenja u vjerovanju, moguće je da jedna neispravna i zbunjujuća rečenica skrene dijete s Pravog puta i kao posljedica toga izazove velike i nenadoknadive nesreće, kako za tu osobu, tako i za cijelu zajednicu.

---

[1] Ma ve farzandane ma, str. 67.

.[2] El-Kamil fı-t-tarih, sv. 5., str. 17